

Sammanställning från gruppsamtal

Webbinariet 31 maj 2023 hade titeln *Nystart för aktörsutbildningarna i Sveriges nationalparker*. Detta dokument innehåller sammanställning från gruppsamtal på webinariet. Gruppsamtalen handlade om hur hantera svårigheter med att hålla i aktörsutbildningen för nationalparkerna.

Bra med utbildningen

Utbildningen är en del i ett långsiktigt samarbete med de lokala aktörerna. Man bygger nätverket och kontakterna. Då kan man som förvaltare få feedback från aktörerna, som i sin tur träffar många nationalparks-besökare.

Utbytet mellan olika typer av aktörer är bra, man kan finna nya sätt att samarbeta.

Fältdagen i utbildningen är viktig. Exkursionen brukar alltid uppskattas. Under exkursionen kan man med aktörerna ha samtal om vad nationalparken betyder för dem.

Viktigt med fysiska möten. Både i form av utbildning och återträffar. Det ger mycket mer än att ha digitala möten och bygger relationer bättre.

Stolthet är ett bra ledord för samarbetet.

Blocken ger utrymme för kreativitet. Det går att anpassa upplägget utifrån de lokala förutsättningarna och vilka aktörer som anmäler sig.

Det kan upplevas som mycket material att sätta sig in i första gången när man ska hålla i utbildningen, men man får också mycket stöd av materialet.

Kännedom om utbildningen

Alla vill veta och vara med! Transparens är viktig.

Det är inte så känt att man kan bedriva verksamhet i nationalparker och naturreservat.

Kännedomen om att man kan bli samarbetspartner till sin lokala nationalpark är inte alltid så stor. Samarbetsavtalen är inte så kända. Naturvårdsverket försöker öka kännedomen om möjligheter att bli samarbetspartner till en nationalpark.

Hitta och locka lokala aktörer till utbildningen

Förutsättningarna är olika i olika nationalparker. Ibland är endast få aktörer kända av förvaltaren, ibland finns det många lokala aktörer och ibland finns det aktörer som ej är lokala.

Vilka aktörer skulle man vilja ha?

Försök gärna bjuda in brett så att olika typer av aktörer deltar. Även om en aktör inte har en planerad verksamhet för nationalparken nu kan det vara bra för hen att erhålla information och vara förberedd när planer konkretiseras.

Förvaltarna skulle kunna bedriva uppsökande verksamhet, t ex bland de som tidigare bedrivit verksamhet.

Ibland tipsar aktörerna varandra om utbildningen och möjligheten att bli samarbetspartner till nationalparken.

Det är inte nödvändigt att verksamheten bedrivs i nationalparken för att kunna gå aktörsutbildning och bli samarbetspartner. Det kan vara boendeanläggningar med flera utanför parken som möter besökare till nationalparken.

Det är bra om entreprenörer som utför arbeten i nationalparken går utbildningen.

Ska man köra olika typer av utbildningar i de fall det finns många olika typer av aktörer och föreningar vid/i en nationalpark? Det finns fördel med att blanda olika typer av aktörer på samma utbildning. De kan då utbyta erfarenheter och kunskaper med varandra samt finna nya former för samarbete.

Att identifiera aktörer är ibland inte svårt, men det kan vara en utmaning är att övertala vissa aktörer att gå utbildning. Det är en utmaning att "få alla med på båten". Vi kan inte tvinga aktörer att gå utbildningen.

Vilka krav kan förvaltare ställa på de som bedriver verksamhet i nationalparken. Kan man kräva att de ska bli samarbetspartner?

Svar från Naturvårdsverket: Så länge som de följer föreskrifterna så får de bedriva verksamhet i nationalparken. Förvaltare kan inte kräva av företagen att gå in i ett avtal som samarbetspartner. Förhoppningsvis är det så givande att gå utbildningen så att aktörer gärna går den. Vi ska uppmuntra till naturturism och naturturistföretagande i nationalparkerna.

Utmaning att hitta en tid när aktörerna har tid, hösten är optimalt i Koster, hade tidigare två träffar per år men reducerat det till en.

Store Mosse har lagt ut information om utbildningen på sociala medier för att bjuda in. Det blev då lagom tryck på anmälningar. Man har även bjudit in i närliggande campingar. Genom campingarnas deltagande i utbildningen har man stärkt samarbetet med dem vilket kan behövas för att till exempel hantera parkering/ställplatser för husbilar.

Det kan vara bra att ha en beredskap för hur man ska hantera om väldigt stora aktörer anmäler sig till utbildningen, till exempel hotellkedjor. Ta ställning till om den typen av aktörer ska bjudas in.

Förhålla sig till andra samarbeten och utbildningar

Andra samarbeten och utbildningar att förhålla sig till finns också, t ex biosfärsområde, världsarv, norska nationalparker som gränsar till svenska. Besöksnäringstrategier som tagits fram i andra sammanhang före aktörsutbildningarnas kom. Andra samarbeten kan också vara skötselråd och delegationer, där inte aktörssamverkanspartners ingår.

Förhålla sig till negativt inställda

När man håller i en utbildning kan man möta motstånd från aktörer som inte är intresserade av att ha en nationalpark. Man får då försöka hitta en vinkel för så många som möjligt.

Avtalet

Uppskattas att det finns krav och mål i avtalet till exempel att aktörerna ska bli klimatanpassade. Det kan också tas upp hur de ska hanterat avfall och återvinning.

Koster har inte haft utmaningar att få de som varit med att skriva under avtal, då det finns intresse att fortsätta.

Kontakt med aktörerna efter utbildningen

Även fast det går åt mycket tid att samverka med lokala aktörer verkar man kunna tjäna igen det på olika sätt.

Koster lägger ut lägesrapport på hemsidan fyra gånger per år.

Statliga aktörer försöker ofta vara lyhörda att inte göra det som andra kan göra, till exempel guidningar och tillhandahålla boende.